

Ud over Grundtvigs skrift indeholder udgivelsen et efterord, der i kronologisk orden gennemgår en række filologers beskæftigelse med færøsk sprog og deres indsats for at give det sin førstefødselsret på Færøerne. Udgiveren undskylder (?) denne noget snævre synsvinkel med, at uden disse sprogranskere og -brugere havde der ikke været nogen historie om det færøske sprogs genrejsning at fortælle (s. 129).

Betydningen af Grundtvigs skrift bliver ikke påvist, men man aner nok sammenhængen ud fra den omstændighed, at det blev genudgivet i Thorshavn i 1925, og udgiverens bemærkning (s. 129) »det blev ved med at være til opmuntring for flere generationer af færinger«. Færingerne har vel simpelthen kunnet holde Danmark fast på dets officielle holdning til modersmålets betydning, og det har været så meget desto nemmere, som grundtvigianismen i løbet af århundredet gik sin sejrsgang i dansk folkeligt og kulturelt liv. Måske har skriftet stadigvæk sin funktion i det perspektiv.

Som det sig hør og bør er der gjort omhyggeligt rede for udgivelsesprincipperne, og udgivelsen afsluttes med en nyttig kommenteret bibliografi over sprogranskerne samt færøsk sprog og historie.

Axel Kjær Sørensen

Bo Kronborg, Thomas Nilsson og Andres A. Svalestuen (udg.): *Nordic Population Mobility. Comparative Studies of selected Parishes in the Nordic Countries 1850-1900*. (Universitetsforlaget, Oslo, 1977). 170 s., n. kr. 35,00.

Artiklerne i denne særudgave af *American Studies in Scandinavia* er en af de sidste rapporter fra den nordiske emigrationsgruppe, der fik en forsigtig begyndelse i 1967 på et seminar på Emigrantinsti-

tutet i Vaxjö. Siden blev samarbejdet fastere og blev virkeliggjort i årene fra 1970-75 med et forskningsprojekt, bestående af lokalstudier. I dette bind præsenteres forskningsdeltagernes undersøgelser af befolkningsmobilitetsspørgsmålet i 6 nordiske sogne. Fra Danmark er det Torslev sogn i Nordjylland.

Et tidligt resultat af forskningsprojektet blev forelagt de nordiske historikere på historikermødet i København i 1971 under titlen »Emigration fra Norden indtil 1. Verdenskrig«. Oprindeligt var det planlagt, at de enkelte landes undersøgelser skulle have været stærkere styret med henblik på en tæt internordisk sammenligning, men det er ikke lykkedes. For at råde bod på dette forsøger arkivar Andres A. Svalestuen i et særdeles værdifuldt bidrag at sammenligne og kommentere de forelagte artikler.

Der er næppe tvivl om, at bogen vil være særdeles velegnet i universitetsundervisningen.

Henrik Fode

Peter Dragsbo: *Mennesker og huse i Aabenraa - et etnologisk studie af kvarterudvikling i en nordslesvigsk købstad 1850-1920*. (Sydjysk Universitetsforlag, 1978). 131 s.

Dragsbos formål med sin bog er at beskrive og analysere Aabenraas kvarterudvikling i perioden 1850-1920. En undersøgelse af denne art er ikke tidligere lavet her i landet, og den må derfor påkalde sig særlig opmærksomhed. Oprindeligt er den skrevet som specialeopgave til magisterkonferens, hvad den trods omarbejdning stadig bærer præg af. Den er næppe, som Dragsbo mener i forordet, læsbar for et bredere publikum; dertil er sproget for indviklet, og for meget antages bekendt.

Emnet er imidlertid særdeles centralt og interessant. Dragsbo skildrer, hvordan